

การปฏิบัติงานของครูตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษแรก ที่ส่งผลต่อโอกาสในการได้เลื่อนวิทยฐานะ*

กนิษฐ์ ศรีเคลือบ**

สุวิมล ว่องวานิช***

ความเป็นมาของการทำวิจัย

การปฏิบัติงานของครูตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษแรกนั้น จะเน้นที่การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เมื่อจัดการเรียนรู้เสร็จแล้ว ก็ต้องใช้การวัดและประเมินผลที่เหมาะสม นอกจากนั้นครูยังต้องพัฒนาตนเองให้ก้าวทันโลกในยุคปัจจุบันอีกด้วย สิ่งแรกสุดที่การจัดการเรียนรู้จะมีประสิทธิภาพได้นั้น ครูจะต้องเป็นผู้ที่มีประสิทธิภาพก่อน โดยที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดไว้ว่า จะต้องมีการประกันคุณภาพการสอนของครู โดยครูจะต้องมีการเรียนรู้ รวมถึงมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกรรมการสอนให้ดีขึ้น งานวิจัยของ สุพันธ์ จันทร์เพ็ญ (2552) พบว่า แรงจูงใจในการทำงานของครูนั้น สามารถทำให้ประสิทธิภาพในการทำงานดีขึ้นได้ หนึ่งในแรงจูงใจของครู ก็คือ การได้รับการยอมรับนับถือจากบุคคลรอบข้าง สิ่งหนึ่งที่จะทำให้ครูเกิดการยอมรับนับถือก็คือ การที่ครูมีวิทยฐานะ นอกจากได้รับการยอมรับนับถือแล้ว ครูยังได้รับผลตอบแทนในเรื่องของเงินประจำตำแหน่งอีกด้วย

การได้เลื่อนวิทยฐานะของครูให้สูงขึ้นนั้น จะมีหลักเกณฑ์และวิธีการต่าง ๆ มากมาย ซึ่งสิ่งต่าง ๆ ที่ครูต้องทำเมื่อขอรับการประเมินเพื่อขอเลื่อนวิทยฐานะนั้น จะต้องทำควบคู่ไปกับการปฏิบัติงานปกติของครู ซึ่งภารกิจของครูนอกจากการจัดการจัดการเรียนรู้แล้ว ยังต้องมีภาระต่าง ๆ อีกมากมาย จึงเป็นเรื่องยากมากที่จะทำให้ครูได้รับอนุมัติให้เลื่อนวิทยฐานะให้สูงขึ้น จากนโยบายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษแรกนั้น จะเห็นได้ว่า ภาระหน้าที่ของครูที่ต้องปฏิบัติมีบางอย่างที่สามารถเอื้อต่อการทำผลงานเพื่อขอเลื่อนวิทยฐานะได้ อย่างเช่น การทำวิจัยในชั้นเรียน เป็นต้น การปฏิบัติงานของครูตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษแรกนั้น ถ้ามีความเชื่อมโยงหรือเอื้อประ โยชน์ต่อครูในการทำผลงานเพื่อขอเลื่อนวิทยฐานะได้นั้น ก็จะเป็นผลดีที่จะเกิดขึ้นกับทั้งตัวครู คือ ครูจะมีแรงจูงใจในการทำงานมากยิ่งขึ้น รวมถึงเกิดประ โยชน์

* งานวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของ โครงการ “การวิจัยและพัฒนากลยุทธ์การขับเคลื่อนนโยบายปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง” โดยได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ตามสัญญาเลขที่ RTA5380011

** นิสิตปริญญาเอก สาขาวิธีวิทยาการวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

*** ศาสตราจารย์ ดร., ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กับการจัดการเรียนการสอนอีกด้วย การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษา “การปฏิบัติงานของครูตามนโยบาย การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษแรกที่ส่งผลต่อโอกาสในการได้เลื่อนวิทยฐานะ”

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

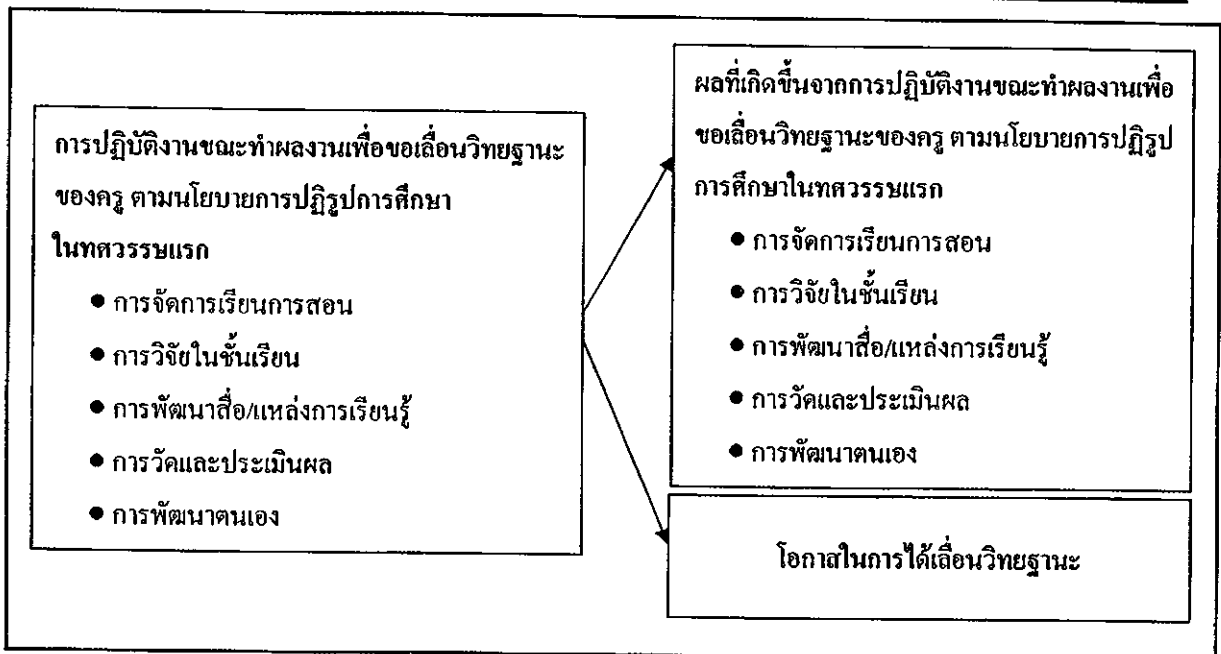
1. เพื่อวิเคราะห์และเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษแรก ของครูที่ผ่านและไม่ผ่านการเลื่อนวิทยฐานะ
2. เพื่อวิเคราะห์และเปรียบเทียบผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานตามนโยบายการปฏิรูป การศึกษาในทศวรรษแรกของครูที่ผ่านและไม่ผ่านการเลื่อนวิทยฐานะ
3. เพื่อวิเคราะห์การปฏิบัติงานของครูตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษแรกที่ส่งผล ต่อโอกาสในการได้เลื่อนวิทยฐานะ

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ศึกษาการปฏิบัติงานตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษแรกที่ส่งผล ต่อโอกาสในการเลื่อนวิทยฐานะให้สูงขึ้น ประชากร คือ ครูในเขตกรุงเทพมหานครที่ทำผลงาน เพื่อขอเลื่อนวิทยฐานะเป็นชำนาญการพิเศษในช่วงปี พ.ศ. 2548 – 2552 ซึ่งหลักเกณฑ์การประเมิน เพื่อขอเลื่อนวิทยฐานะเป็นชำนาญการพิเศษนั้น จะมีส่วนที่เชื่อมโยงกับการปฏิบัติงานของครูตามนโยบาย การปฏิรูปการศึกษาในส่วนของผลงานวิชาการ ดังนั้นจึงเลือกที่จะศึกษาครูที่ขอเลื่อนวิทยฐานะในตำแหน่งนี้ และเนื่องจากนโยบายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษแรกได้กำหนดให้ให้เหมือนกันทั้งประเทศ จึงสนใจศึกษากับครูเพียงจังหวัดเดียว

กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับนโยบายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษแรก และหลักเกณฑ์ การประเมินเพื่อขอเลื่อนวิทยฐานะ พบว่า มีความเชื่อมโยงกันทั้งในด้านการจัดการเรียนการสอน การทำวิจัยในชั้นเรียน การพัฒนาตนเอง ซึ่งน่าจะส่งผลทำให้ครูสามารถเลื่อนวิทยฐานะให้สูงขึ้น ได้ถ้ามีการปฏิบัติตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษแรก ดังนั้นการวิจัยครั้งนี้จึงกำหนดกรอบ แนวคิดไว้ดังภาพ 1

ภาพ 1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) โดยใช้แบบสอบถามที่ได้พัฒนาขึ้นจากแนวคิดทฤษฎี จากนั้นเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อตอบคำถามในงานวิจัย โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ข้าราชการครูที่ดำรงตำแหน่งวิทยฐานะครูชำนาญการ วิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ ที่อยู่ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 12,746 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จากสูตรการคำนวณของ Yamane (1973) ได้ข้าราชการครูที่ดำรงตำแหน่งวิทยฐานะครูชำนาญการ และวิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ จำนวน 390 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติงานขณะทำผลงานเพื่อขอเลื่อนวิทยฐานะของครู ตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษแรก รวมทั้งผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน โดยเครื่องมือที่ใช้มีคุณภาพในด้านความตรงเชิงเนื้อหา อยู่ระหว่าง 0.500 – 1.000 และมีค่าความเที่ยงทั้งหมดเท่ากับ 0.966 และเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้วิธีการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์และได้รับแบบสอบถามกลับคืนจากครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 409 ฉบับ จากที่ส่งไป 1,200 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 34.08 ซึ่งแบบสอบถามที่ได้คืนมานั้นเพียงพอกับจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ได้กำหนดไว้

3. การวิเคราะห์ข้อมูล สำหรับการวิจัย แบ่งเป็น การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง และวิเคราะห์ค่าสถิติเบื้องต้นของตัวแปรในงานวิจัย ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติอนุมาน เช่น การวิเคราะห์สถิติที่แบบเป็นอิสระต่อกัน (t-test independent) และการวิเคราะห์ถดถอยโลจิสติก (Logistic Regression)

สรุปผลวิจัย

ผลการวิจัยในครั้งนี้ มาจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครู จำนวน 409 คน โดยเป็นครูที่ได้เลื่อนวิทยฐานะ (คศ.3) คิดเป็นร้อยละ 50.856 และไม่ได้เลื่อนวิทยฐานะ (คศ.2) ร้อยละ 49.144 ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 79.707) อายุมากกว่า 50 ปี (ร้อยละ 64.303) จบการศึกษาระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 62.836) ส่วนใหญ่เป็นครูที่สอนอยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ (ร้อยละ 62.347) และสอนในระดับมัธยมศึกษา ปีที่ 4 – 6 (ร้อยละ 56.724) พบว่า เป็นครูที่สอนในวิชาภาษาไทยมากที่สุด รองลงมาคือ วิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์ ตามลำดับ (ร้อยละ 23.515, 15.594 และ 14.851 ตามลำดับ) และครูที่สอนในกิจกรรม พัฒนาผู้เรียน มีจำนวนน้อยที่สุด (ร้อยละ 2.475) ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยมีดังต่อไปนี้

1. การปฏิบัติงานตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษแรก

การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษา ในทศวรรษแรก พบว่า ครูที่ผ่าน คศ.3 และไม่ผ่านการเลื่อนวิทยฐานะ (คศ.2) ใช้วิธีการจัดการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแต่ละรูปแบบในระดับที่ใกล้เคียงกันและอยู่ในระดับมาก โดยครูทั้งสองกลุ่ม ใช้การสอนด้วยวิธีการที่หลากหลายมากที่สุด รองลงมาคือ มีการสอนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม และ ใช้ การสอน โดยใช้วิจัยเป็นฐานน้อยที่สุด

การวิจัยในชั้นเรียน ครูที่ผ่าน คศ. 3 และไม่ผ่านการเลื่อนวิทยฐานะ (คศ.2) มีการปฏิบัติงาน ในด้านการวิจัยในชั้นเรียนอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก พบว่า ครูที่ผ่านการเลื่อนวิทยฐานะมีการวิจัย ในเรื่องการพัฒนานวัตกรรมสื่อ วัสดุสอนวิธีใหม่ และคู่มือการเรียน มากกว่าครูที่ไม่ผ่านการเลื่อนวิทยฐานะ แต่ในส่วนการวิจัยเพื่อวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นที่ควรพัฒนาของนักเรียน ครูที่ไม่ผ่านการเลื่อน วิทยฐานะมีการปฏิบัติมากกว่า

การใช้และพัฒนาสื่อ/แหล่งเรียนรู้ พบว่า ครูที่ผ่าน คศ.3 และไม่ผ่านการเลื่อนวิทยฐานะ (คศ.2) มีการปฏิบัติงานในด้านการใช้และพัฒนาสื่อแหล่งเรียนรู้/อยู่ในระดับปานกลางถึงมาก พบว่า ครู ที่ไม่ผ่านการเลื่อนวิทยฐานะมีการใช้สื่อ IT ในการจัดการเรียนการสอน และการสร้างแหล่งการเรียนรู้ นอกโรงเรียน มากกว่าครูที่ผ่านการเลื่อนวิทยฐานะ แต่ในส่วนการสร้างแหล่งการเรียนรู้ในโรงเรียน ครู ที่ผ่านการเลื่อนวิทยฐานะมีการปฏิบัติมากกว่า

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ การปฏิบัติงานของครู ในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ พบว่า ครูที่ผ่าน คศ.3 และไม่ผ่านการเลื่อนวิทยฐานะ (คศ.2) ใช้การวัดและประเมินผลการเรียนรู้แต่ละวิธี ในระดับที่ใกล้เคียงกันและอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก โดยครูทั้งสองกลุ่มใช้การประเมินผลสม่ำเสมอ ควบคู่ไปกับการเรียนการสอน มากที่สุด รองลงมาคือ ใช้วิธีการที่หลากหลาย และ ใช้การประเมิน โดยแฟ้มสะสมผลงานน้อยที่สุด

การพัฒนาตนเอง พบว่า ครูที่ผ่าน คศ.3 และไม่ผ่านการเลื่อนวิทยฐานะ (คศ.2) มีการพัฒนาตนเองในแต่ละวิธีในระดับที่ใกล้เคียงกัน และอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก โดยครูใช้การศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเองมากที่สุด รองลงมาคือ เข้าร่วมกิจกรรมวิชาการ และมีการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นน้อยที่สุด

เมื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติงานทั้ง 5 ด้านของครูที่ผ่านและไม่ผ่านการเลื่อนวิทยฐานะ พบว่า ครูทั้งสองกลุ่มมีการปฏิบัติงานทั้ง 5 ด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงว่า ครูที่ผ่านและไม่ผ่านการเลื่อนวิทยฐานะ มีระดับการปฏิบัติงานในด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การวิจัยในชั้นเรียน การใช้และพัฒนาสื่อ/แหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับเดียวกัน

2. ผลที่เกิดจากการปฏิบัติงานตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษแรก

ด้านการจัดการเรียนการสอน ครูที่ผ่านการเลื่อนวิทยฐานะ คศ.3 มีผลที่เกิดขึ้นจากการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สูงกว่า ครูที่ไม่ผ่านการเลื่อนวิทยฐานะ (คศ.2) โดยครูทั้งสองกลุ่มสามารถจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้มากที่สุด รองลงมาคือ สามารถจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับสภาพบริบทของโรงเรียน และสามารถจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตรของสถานศึกษาได้น้อยที่สุด

ด้านการวิจัยในชั้นเรียน ครูที่ผ่านการเลื่อนวิทยฐานะ คศ.3 มีผลที่เกิดขึ้นจากการวิจัยในชั้นเรียนสูงกว่าครูที่ไม่ผ่านการเลื่อนวิทยฐานะ โดยครูทั้งสองกลุ่มมีความเข้าใจและสามารถทำวิจัยในชั้นเรียนได้มากที่สุด รองลงมาคือ สามารถใช้การวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน และมีการทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างต่อเนื่องน้อยที่สุด

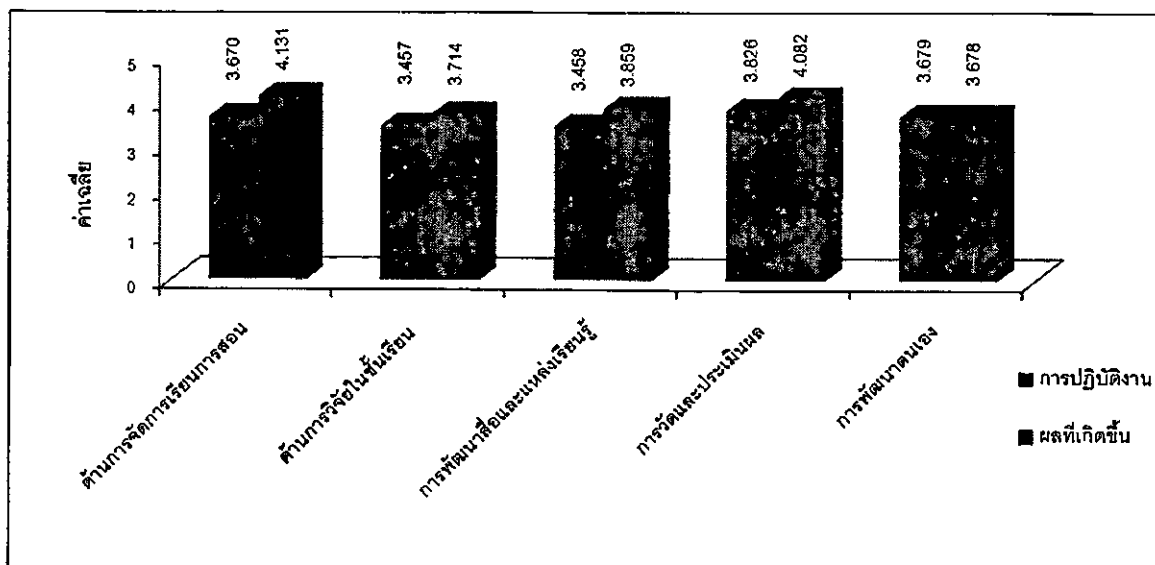
ด้านการพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้ ครูที่ผ่านการเลื่อนวิทยฐานะ คศ.3 มีผลที่เกิดขึ้นจากการใช้และพัฒนาสื่อ/แหล่งเรียนรู้ สูงกว่าครูที่ไม่ผ่านการเลื่อนวิทยฐานะ (คศ.2) ทั้งสองกลุ่มมีการใช้สื่อการศึกษา/แหล่งเรียนรู้เพื่อการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอมากที่สุด รองลงมาคือ สามารถผลิตและใช้สื่อการศึกษา/แหล่งเรียนรู้ที่มีความหลากหลายในการจัดการเรียนการสอน และสามารถผลิตและใช้แหล่งเรียนรู้ที่มีคุณภาพในการจัดการเรียนการสอนได้น้อยที่สุด

ด้านการวัดและประเมินผล ครูที่ผ่านการเลื่อนวิทยฐานะ คศ.3 มีผลที่เกิดขึ้นจากการวัดและประเมินผลการเรียนรู้สูงกว่าครูที่ไม่ผ่านการเลื่อนวิทยฐานะ (คศ.2) โดยครูที่ผ่านการเลื่อนวิทยฐานะสามารถใช้การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนตามสภาพจริงได้มากที่สุด ครูที่ไม่ผ่านการเลื่อนวิทยฐานะสามารถใช้วิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลายได้มากที่สุด และครูทั้งสองกลุ่มสามารถนำผลการประเมิน ไปใช้พัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้น้อยที่สุด

ด้านการพัฒนาตนเอง ครูที่ผ่านการเลื่อนวิทยฐานะ คศ.3 มีผลที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาตนเอง สูงกว่าครูที่ไม่ผ่านการเลื่อนวิทยฐานะ (คศ.2) โดยครูทั้งสองกลุ่มสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ช่วยส่งเสริมและพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนได้มากที่สุด รองลงมาคือ สามารถจัดกิจกรรม

การเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น แต่การได้รับความร่วมมือจากบุคคลหลายๆ ฝ่ายในการจัดการเรียนการสอน ครูทั้งสองกลุ่มมีผลเกิดขึ้นในเรื่องนี้น้อยที่สุด

เมื่อเปรียบเทียบผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานทั้ง 5 ด้าน ของครูที่ผ่านและไม่ผ่านการเลื่อนวิทยฐานะ พบว่า ครูที่ผ่านการเลื่อนวิทยฐานะมีผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานในด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การใช้และพัฒนาสื่อ/แหล่งเรียนรู้ และการพัฒนาตนเอง แตกต่างกับครูที่ไม่ผ่านการเลื่อนวิทยฐานะอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงว่า ครูที่ผ่านการเลื่อนวิทยฐานะจะมีผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานใน 3 ด้าน สูงกว่าครูที่ไม่ผ่านการเลื่อนวิทยฐานะ และครูทั้งสองกลุ่มมีผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานในด้านการวิจัยในชั้นเรียน และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้เท่ากัน

ภาพ 2 การปฏิบัติงานตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษแรกของครูขณะทำงานเพื่อขอเลื่อนวิทยฐานะและผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน

3. การปฏิบัติงานตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษแรกที่ส่งผลต่อโอกาสในการได้เลื่อนวิทยฐานะ

ผลการวิจัยในส่วนนี้ เป็นการวิเคราะห์การปฏิบัติงานของครูตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษแรกทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ (1) การจัดการเรียนการสอน (2) การวิจัยในชั้นเรียน (3) การพัฒนาสื่อการศึกษาและแหล่งเรียนรู้ (4) การวัดและประเมินผล และ (5) การพัฒนาตนเอง ว่าสามารถส่งผลต่อโอกาสในการได้เลื่อนวิทยฐานะของครูให้สูงขึ้นได้หรือไม่ โดยผู้วิจัยได้ใช้การวิเคราะห์ด้วย logistic regression ผลการวิจัย พบว่า การปฏิบัติงานของครูตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษแรก ทั้ง 5 ด้าน ไม่ส่งผลต่อโอกาสในการได้เลื่อนวิทยฐานะของครูให้สูงขึ้น ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ซึ่งแสดงว่า การปฏิบัติงานของครูขณะทำผลงานเพื่อขอเลื่อนวิทยฐานะในด้านการจัดการเรียนการสอน การวิจัยในชั้นเรียน การพัฒนาสื่อการศึกษาและแหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล และการพัฒนาตนเอง ซึ่งเป็นการปฏิบัติตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษแรก ไม่สามารถทำให้ครูได้รับอนุมัติให้เลื่อนวิทยฐานะสูงขึ้นได้

ตาราง 1 การวิเคราะห์การปฏิบัติงานตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษแรกที่ส่งผลต่อโอกาสในการได้เลื่อนวิทยฐานะ

ตัวแปร	B	Std. Error	Wald	df	Sig.	Exp(B)
(Constant)	-0.419	0.664	0.398	1	0.528	1.511
การจัดการเรียนการสอน	0.413	0.280	2.177	1	0.140	0.997
การวิจัยในชั้นเรียน	-0.003	0.189	0.000	1	0.986	0.804
การพัฒนาสื่อการศึกษา/แหล่งเรียนรู้	-0.218	0.173	1.600	1	0.206	0.896
การวัดและประเมินผล	-0.110	0.285	0.148	1	0.700	1.024
การพัฒนาตนเอง	0.024	0.218	0.012	1	0.912	0.658

Cox & Snell R Square = 0.008, Nagelkerke R Square = 0.011

อภิปรายผลการวิจัย

1. การปฏิบัติงานขณะทำผลงานเพื่อขอเลื่อนวิทยฐานะของครูทั้ง 5 ด้าน ตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษแรก พบว่า ครูที่มีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ (ได้รับอนุมัติให้เลื่อนวิทยฐานะ) มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติงานในทุกด้าน ไม่แตกต่างกับครูที่มีวิทยฐานะชำนาญการ (ไม่ได้รับอนุมัติให้เลื่อนวิทยฐานะ) ซึ่งแสดงว่าการที่ครูได้รับอนุมัติให้เลื่อนวิทยฐานะนั้น ไม่ได้เป็นผลมาจากการปฏิบัติงานตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษแรก เพราะการที่จะได้รับการเลื่อนวิทยฐานะให้สูงขึ้น ครูจะต้องผ่านการประเมินหลายด้านด้วยกัน ไม่ว่าจะเป็นการปฏิบัติงาน ด้านวินัย คุณธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ รวมถึงผลที่เกิดขึ้นด้วย แต่การปฏิบัติงานของครูตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษแรกนั้นมีส่วนเน้นตรงวิธีการจัดการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับผลวิจัยของ บุญช่วย ภักดี (2551) พบว่า ครูที่มีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ และชำนาญการ จะมีการปฏิบัติและผลการปฏิบัติในด้านความสามารถทางวิชาการ ด้านความสามารถในการจัดการเรียนการสอน และด้านบุคลิกภาพ ก่อนการได้รับการเลื่อนวิทยฐานะไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อครูได้รับการเลื่อนวิทยฐานะแล้วนั้น จะทำให้ครูมีการปฏิบัติงานที่ดีขึ้น

2. การปฏิบัติงานของครูตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษาทั้ง 5 ด้านนั้น ไม่ส่งผลต่อโอกาสในการเลื่อนวิทยฐานะของครูให้สูงขึ้นได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งแสดงว่า นโยบายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษแรก ไม่สอดคล้องกับหลักเกณฑ์การประเมินเพื่อขอเลื่อนวิทยฐานะ

ที่ครูต้องใช้ในการทำผลงาน ดังนั้น ครูที่ต้องการทำผลงานเพื่อขอเลื่อนวิทยฐานะ และต้องการที่จะได้รับ อนุมัติให้มีวิทยฐานะที่สูงขึ้นนั้น จะต้องมีการปฏิบัติงานที่แตกต่างไปจากนโยบาย การปฏิรูปการศึกษา ในทศวรรษแรก ซึ่งไม่เป็นผลดี เนื่องจากงานวิจัยของ สุนันท์ จันทรพีญ (2552) พบว่า ควรจะทำให้ครู มีแรงจูงใจในการทำงาน เพราะจะทำให้ประสิทธิภาพในการทำงานของครูมีมากขึ้น แต่เนื่องจากผลวิจัย พบว่า การปฏิบัติงานของครูตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษแรกที่ครูต้องปฏิบัติอยู่แล้วนั้น ไม่สามารถทำให้ครูเกิดแรงจูงใจในการทำงานได้ กล่าวคือ การได้เลื่อนวิทยฐานะจะทำให้ครูเกิดการ ขอมรับนับถือ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของแรงจูงใจในการทำงาน ดังนั้นทางหน่วยงานระดับนโยบาย ทั้งนโยบาย การปฏิรูปการศึกษา และหลักเกณฑ์ฯ ควรจะออกนโยบายให้มีความเชื่อมโยงหรือมีความสัมพันธ์กัน อย่างแท้จริง เพื่อที่จะเอื้อให้ครูเกิดแรงจูงใจในการทำงานมากขึ้น และเกิดการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ ต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจด้วยการใช้แบบสอบถาม ทำให้ได้ข้อมูลในเชิงปริมาณ ที่ยังไม่มีความลุ่มลึกเท่าที่ควร ดังนั้น ควรมีการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ ด้วยการลงพื้นที่ ใช้การสัมภาษณ์ หรือสนทนากลุ่มบุคคลากรที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานระดับนโยบาย และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา รวมทั้งครู เพื่อให้ได้ข้อมูลในเชิงลึกมากขึ้น และจะทำให้มีประโยชน์ในการปรับปรุง วางแผน พัฒนา นโยบายการปฏิรูปการศึกษาที่เอื้อต่อการเลื่อนวิทยฐานะของครูต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

ผลการวิจัยนี้บ่งบอกว่า นโยบายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษแรกนั้นไม่สามารถเอื้อ ให้ครูสามารถปฏิบัติงานตามนโยบายไปพร้อม ๆ กับการทำผลงานเพื่อขอเลื่อนวิทยฐานะได้ ดังนั้น การกำหนดคนโยบายในครั้งต่อไป ควรจะคำนึงถึงความสำคัญในส่วนนี้ เพราะว่าเมื่อครูกระทำผลงาน เพื่อขอเลื่อนวิทยฐานะนั้น ครูต้องใช้ความทุ่มเทเป็นอย่างมาก และเนื่องจากภาระหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติ นั้น มีมากอยู่แล้ว จึงทำให้การทำผลงานไม่ประสบความสำเร็จ ดังนั้น ด้านนโยบายการปฏิรูปการศึกษา ในทศวรรษต่อไป สามารถทำให้ครูมีการพัฒนาในการปฏิบัติงานไปพร้อม ๆ กับการทำผลงานเพื่อขอเลื่อน วิทยฐานะได้ จะทำให้ครูที่มีวิทยฐานะสูงขึ้น มีแรงจูงใจในการทำงานมากขึ้น และส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพ ในการทำงานเพิ่มขึ้นตามมาด้วย